

P&G COMMUNICATION & INFORMATION

Ferdinando Frega — Nando the Scribe

P&G — संवाद आणि माहिती

THE P&G SAGA · 12

माहिती

संवाद साधणारे पहिले होते कपडे नसलेले आदिमानव. माहिती देणारे पहिले होते कपडे घातलेले, आणि प्रेस कार्ड असलेले आदिमानव.

तरीही आदिमानवच. काहीच बदललेले नाही. फरक इतकाच की पहिल्यांना आयुष्यातून तग धरायचा होता, तर दुसरे वाचलेल्यांना पुन्हा जिवंत करण्यावर आपली उपजीविका चालवतात.

पण वाद घालायला किंवा टीका करायला वेळ नाही — या गोष्टी मी कधीच केल्या नाहीत.

मला करायचे आहे ते म्हणजे या दोघांतील मानवशास्त्रीय फरक कथांमधून सांगणे.

संवादाचे पहिले खरे रूप — आणि इथे सगळे खुर्चीतून उडी मारतील — म्हणजे मौन.

शब्दाआधी, आवाजाआधी, हावभावाआधी, देहबोलीआधी, मौनाच्या सरावाने नेहमीच माणसाची बुद्धिमत्ता त्याच्या विचार करण्याच्या आणि निर्णय घेण्याच्या क्षमतेवरून मोजली आहे — कधीही उलट नाही.

आणि पुरुष एकत्र जमून गप्प बसले, तारे, अमूर्त, कल्पित पाहत — तोपर्यंत दूरवर, आपण एकट्याच आहोत अशी खात्री असलेल्या स्त्रियांचा एक गट आपसात बोलू लागला: हळू आवाज, संयत स्वर, संयत लय, व्यवस्थित ठेका, प्रत्येक शब्द काळजीपूर्वक ठेवलेला. स्त्रिया अशाच असतात.

पण मौनाने मानवतेला दिलेला पहिला धडा म्हणजे अंतर्मुख संकोच नव्हे — ती एक पद्धत आहे, जिथे खरे निर्णय घेतले जातात अशा प्रत्येक जागेतील एक अंतिम सीमा.

तरीही, मौनाच्या आतला गोंगाट हाच नेमका कधीच नाहीसा होत नाही: तो आतून येतो, आणि तो एकाच वेळी भावनिक, बौद्धिक, तार्किक आणि बुद्धिनिष्ठ, उपजत आणि प्रेमळ असतो.

आणि इथे, तो खऱ्या अर्थाने हाताळू शकणाऱ्या नेहमीप्रमाणे स्त्रियाच उरतात — इतक्या परिपूर्ण, इतक्या कार्यक्षम, की मानवी प्रजनन पुढे नेण्याचे कामही त्यांच्यावरच सोपवले गेले. (इतर क्षेत्रांत — जैविक, पेशीय — जन्म देणारे नरही असतात. पण तो वेगळ्या प्रकारचा संवाद आहे.)

इथे मी जे काही सांगितले नाही, ते मी प्रत्येकाच्या स्वतःच्या अनुभवावर सोडतो — तोच आपला सर्वोत्तम भाग आहे.

माहिती म्हटले की मला लहानपणी खेळायचो तो एक खेळ आठवतो: सगळे गोलात बसायचे, पहिला माणूस पुढच्याच्या कानात एक शब्द कुजबुजायचा, आणि तो बारा जणांतून पुढे जायचा. दुसऱ्या टोकाला जे बाहेर यायचे त्यावर सहसा हास्याचा कल्लोळ उडायचा.

खेळ एकाच शब्दावर किंवा पूर्ण वाक्यावर चालू शकायचा, आणि असे व्हायचे:

सुरुवात “जगेल” ने करा, आणि बारा फेऱ्यांनंतर दुसऱ्या टोकाला बाहेर आलेला शब्द असायचा “मरेल”.

“तो जगेल हे आम्हा सगळ्यांना माहीत होते” अशा वाक्याने सुरुवात करा, आणि बारा फेऱ्यांनंतर ते परत यायचे “तो मेला हे सगळ्यांना माहीत होते, अंत्यसंस्कार 12 तारखेला 12:00 वाजता”. हा हा हा हा.

आज माध्यमे माहिती कशी पुढे सरकवतात हे मी नेमके असेच पाहतो — एखाद्या बातमीची तीच पहिली ओळ एकामागून एक माध्यम वेगवेगळ्या प्रकारे देते. जो आपल्याला मुलांचा खेळ वाटत होता, तेच खरे तर अशा माहिती उद्योगाचे कटू सत्य आहे जिथे वर्तमानपत्राचा स्टॉल आणि वृत्तकक्ष यांत काहीच फरक उरलेला नाही.

शेवटी, या दोन गोष्टींमध्ये एकच धागा आहे — दोघीही एकाच आदिम उगमाची अपत्ये आहेत. लोक कपडे कसे घालतात एवढे पाहिले तरी पुरे.

वाचनाचा आनंद घ्या.

Ferdinando